

ВИМОГИ ДО ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ АВТОВОКЗАЛІВ В УМОВАХ РЕКОНСТРУКЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ М. ТУЛЬЧИН)

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено теоретичні та практичні основи реконструкції автовокзалів. Встановлено сучасні проблеми у вирішенні існуючих автовокзалів та їх модернізації. Проаналізовано та систематизовано головні стратегічні напрямки оживлення інфраструктури міської пасажиро-транспортної системи. Визначено особливості відновлення та повернення до суспільного життя автовокзалу у м. Тульчин в контексті транспортування та комфортної пересадки пасажирів, задоволення їх потреб та підвищення туристичного потенціалу міста.

Ключові слова: сучасні вимоги, автовокзал, реконструкція, інфраструктура, м. Тульчин.

Abstracts

The theoretical and practical foundations of the reconstruction of bus stations have been studied. Modern problems in solving existing bus stations and their modernization have been identified. The main strategic directions for revitalizing the infrastructure of the city's passenger transport system have been analyzed and systematized. The peculiarities of the restoration and return to public life of the bus station in the city of Tulchyn in the context of transportation and comfortable transfer of passengers, meeting their needs and increasing the tourist potential of the city have been determined.

Key words: modern requirements, bus station, reconstruction, infrastructure, Tulchyn.

Вступ

У сучасному світі транспорт відіграє важливу роль як у економіці країни, так і у сфері обслуговування населення. Зростаючі потреби населення та процес урбанізації змушують міста модернізувати свої транспортні споруди, включаючи автовокзали. Однак, відсутність економічної та адміністративної підтримки у процесі модернізації автотранспортних підприємств, особливо малих міст, є актуальною проблемою сталого розвитку, особливо для міст туристичного напрямку. Так, у Тульчині відсутній сучасний та комфортний автовокзал, який би відповідав стандартам будівельних норм та мав привабливий естетичний вигляд. Реконструкція автовокзалу може стати важливою частиною розвитку туристичної галузі м. Тульчин.

Результати дослідження

Внаслідок швидкого зростання урбанізації, збільшується роль автомобільного транспорту у забезпеченні різноманітних і постійно зростаючих приміських та міжобласних перевезеннях. Через зростання транспортного навантаження збільшується потреба у будівництві нових та реконструкції існуючих автовокзалів, з урахуванням нових вимог, з метою забезпечення більшого комфорту.

Проектування автовокзальних комплексів здійснюється відповідно до нормативів, які є на сьогодні обмеженими, документ ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» [1] лише поверхнево надає інформацію по плануванню автостанцій та автовокзалів. Тому дана тема є актуальною.

Для того, щоб зробити перебування людей на автовокзалі більш зручним і надійним потрібно забезпечити сучасну систему опалення, вентиляції, пожежної безпеки, функціональні зали очікування, доступ до інформації та інтернету. При плануванні приміщень будівлі автовокзалу необхідно передбачити, щоб пасажирський зал розміщувався на першому поверсі. Недалеко від пасажирської зали на цьому ж поверсі мають бути приміщення для пасажирів з дітьми, буфет (кафе), пошта, каси, камера схову багажу, медпункт, санвузол, службові приміщення. Також потрібно враховувати потреби людей з фізичними вадами та забезпечити кімнатами матері й дитини [2].

Простір автовокзалу має бути функціональним та пристосованим до процесів, що в ньому

проходять. Безпечність та доступність пересування пасажирів – одна з пріоритетних функцій, яка застосовується у реконструкції внутрішніх приміщень [3]. Також потрібно приймати до уваги скупчення пасажирів, що призводить до психологічного стресу останніх. Тому ергономічні умови мають бути такими, що забезпечують простір та задоволення людини навколишнім середовищем. Щоб цього досягти потрібно враховувати конструктивний фактор, оскільки конструктивні рішення диктують дизайн приміщень та їхню трансформацію. Варто задіяти скляні перегородки, належне освітлення та декоративне озеленення [3].

Пасажи́рські будівлі повинні мати планувальну універсальність, що допускає при вдосконаленні технологій обслуговування пасажирів, можливість зміни планування, розмірів приміщень без суттєвої зміни капітальних конструктивних елементів будівель. Рекомендується застосовувати принцип так званого гнучкого, або «вільного», планування будівлі з метою кращого використання технологічного процесу в експлуатації вокзалу [2].

Автовокзал для м. Тульчин є ключовим транспортним вузлом, що забезпечує пасажирські перевезення на великі відстані. У сучасних умовах, коли транспортні потреби зростають, а стандарти зручності та безпеки підвищуються, реконструкція автовокзалу стає важливим завданням (рис. 1). Особливо з огляду на історичність міста та його туристичний потенціал.

Містечко Тульчин на Вінниччині – унікальне місце, яке, незважаючи на свою невелику площу, має багату історію. Місцеві визначні пам'ятки, що заслуговують уваги: Палац Потоцьких (Тульчин) (18-19 ст.) (рис. 2), Будинок Декабристів (18 ст. тепер краєзнавчий музей), Успінська церква з дзвіницею (1789 р.), Римо-католицький костел (19 ст.), Катедральний собор Різдва Христового (18ст.) та житлові будинки (18-19 ст.) [4].

Рис. 1. Автовокзал у м. Тульчин

Рис. 2. Палац Потоцьких м. Тульчин

Отже, задля збільшення туристичного потенціалу та покращення комфортності встановлено основні вимоги до планувальної організації сучасних автовокзалів у контексті їхньої реконструкції на прикладі м. Тульчин.

Перш за все, реконструйовані автовокзали повинні відповідати високим стандартам безпеки та зручності для пасажирів, що включає: модернізацію системи безпеки, безбар'єрний доступ, ефективну організацію простору (створення просторів для очікування, відпочинку та інших функціональних зон для пасажирів) [6].

Реконструйований автовокзал повинен реалізовувати сучасні тенденції в архітектурі та дизайні. У вирішенні фасадів та інтер'єрів потрібно використовувати сучасні матеріали та форми.

Висуваються також вимоги до організації простору автовокзалу – розміщення пунктів обслуговування та інших служб з урахуванням зручності та логіки руху пасажирів. А використання сучасних технологій забезпечить ефективне енергоспоживання та сталий розвиток [5].

Розробка проекту реконструкції автовокзалу з урахуванням функціональності та модульності дозволить ефективно використовувати простір та забезпечити гнучкість у використанні.

Сучасний автовокзал має бути також технологічно оснащеним для полегшення обслуговування та забезпечення комфорту пасажирів. Що досягається застосуванням електронних технологій для покращення процесів придбання та перевірки квитків, забезпеченням вільного доступу до інтернету для пасажирів та функціонерів, встановленням екранів та інтерактивних технологій для надання інформації та розваг пасажиром.

Також при реконструкції автовокзалу потрібно передбачити заходи по зменшенню впливу на навколишнє середовище: зменшення використання шкідливих для навколишнього середовища матеріалів у будівництві та дизайні, використання енергоефективних технологій, сонячних батарей та інших екологічних рішень [6].

Узагальнюючи, реконструкція сучасних автовокзалів вимагає комплексного підходу, який об'єднує безпеку, дизайн, технології та сталість до навколишнього середовища. Відповідно до цих вимог, нові автовокзали можуть стати не лише пунктом транспортної зупинки, але й комфортним та інноваційним простором для пасажирів.

Висновки

Встановлено, що модернізація автовокзалів в маленьких містах є важливим елементом розвитку транспортної інфраструктури та покращення якості обслуговування населення. Сучасний та комфортний автовокзал може суттєво збільшити туристичний потенціал історичних міст, таких як Тульчин. Отже, необхідно підтримувати та стимулювати розвиток автовокзалів в маленьких містах, щоб забезпечити населення якісним транспортним обслуговуванням та сприяти економічному розвитку регіонів.

Розглянувши вітчизняний досвід та досвід інших країн світу щодо модернізації автовокзалів визначено чіткі особливості та правила реконструкції. Охарактеризовано основні аспекти реконструкції автовокзалів на прикладі тульчинського автовокзалу, Дотримання цих аспектів при реконструкції, модернізації чи відновленні існуючих будівель дозволить пасажиром корисно та комфортно очікувати свій рейс.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» — Введ. 2019-10-01. Київ : Мінрегіон України.
2. О. М. Коробочка. Конспект лекцій з дисципліни «проекування автотранспортних підприємств» м. Кам'янське 2017
3. В. М. Рижик. Дослідження сучасних тенденцій у проектуванні та будівництві вітчизняних і зарубіжних автовокзалів. 2015.
4. Вирський Д. С. Тульчин // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. - К. : Наукова думка, 2013. - Т. 10 : Т -Я. -С. 784 с.
5. Управління розвитком стратегічного потенціалу автомобільного транспорту регіонів України : монографія / Корецька С. О., Ларіна Р. Р., Кристопчук М. Є. та ін. / за заг. ред. професора С. О. Корецької. Рівне : НУВГП, 2014. 256 с.
6. Рижик В. М. Класифікація сучасних автовокзалів. Містобудування та територіальне планування. № 50. Київ : КНУБА, 2013.

Гарбузюк Емілія Федорівна - студентка групи БМ-21б, Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: eye.em6989@gmail.com

Науковий керівник: *Субін-Кожевнікова Альона Сергіївна* – к. архітектури, старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua

Emilia Fedorivna Harbuzyuk - student of group BM-21b, Faculty of Construction, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: eye.em6989@gmail.com

Supervisor: *Subin-Kozhevnikova Alona* – Ph.D. (Candidate of Architecture), Senior Lecturer of Department of Construction, Municipal Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua.